

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 19. Rok: 2026 Číslo: 2.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Milovať tak, že súcitíme s bolesťou blížneho

(z myšlienok pápeža Leva XIV.)

Všetci sme už počuli alebo čítali dojímavý text o Samaritánovi (porov. Lk 10, 25–37). Na otázku zákonníka, kto je tým „blížnym“, ktorého treba milovať, Ježiš odpovedá podobenstvom: muž, ktorý cestoval z Jeruzalema do Jericha, bol prepadnutý lupičmi a ponechaný takmer mŕtvy; kňaz i levita prešli okolo, no Samaritán sa nad ním zľutoval, ošetril mu rany, zobral ho do hostinca a zaplatil, aby sa o neho postarali.

Chcel by som ponúknuť úvahu nad týmto biblickým úryvkom pomocou hermeneutiky encykliky Fratelli tutti môjho milovaného predchodcu pápeža Františka. V nej sa zdôrazňuje, že súcit a milosrdenstvo voči trpiacemu sa neobmedzuje na čisto individuálnu snahu, ale uskutočňuje sa vo vzťahu:

s trpiacim bratom, s tými, ktorí sa o neho starajú a napokon v našom vzťahu k Bohu, ktorý nám dáva svoju lásku.

Dar stretnutia: radosť z blízkosti a prítomnosti.

Žijeme ponorení v kultúre rýchlosti, bezprostrednosti a zhonu, ale aj v kultúre vyradovania a ľahostajnosti, ktorá nám bráni priblížiť a zastaviť sa na ceste, aby sme si všimli potreby a utrpenia okolo nás. Podobenstvo hovorí, že keď Samaritán uvidel zraneného človeka, „neobišiel ho“, ale hľadel na neho vnímavo a pozorne – ako Ježiš, – ktorý ho viedol k ľudskej a solidárnej blízkosti.

Samaritán „sa zastavil, daroval mu blízkosť, ošetril ho vlastnými rukami, z vlastného vrecka zaňho zaplatil a postaral sa oňho. Predovšetkým mu

dal jednu vec [...] dal mu vlastný čas“. Ježiš nevysvetľuje, kto je náš blížny, ale ako sa blížnym stávame, teda ako sa my sami máme stať blížnymi. V tejto súvislosti môžeme so svätým Augustínom povedať, že Pán Ježiš nechcel ukázať, kto bol blížnym toho muža, ale komu sa on sám mal stať blížnym. Vskutku, nik nie je blížnym druhého, pokiaľ sa k nemu dobrovoľne nepriblíži. Preto sa blížnym stal ten, kto preukázal milosrdenstvo.

Láska nie je pasívna, ale vychádza v ústrety druhému; byť blížnym nezávisí od fyzickej alebo spoločenskej blízkosti, ale od rozhodnutia milovať. Preto sa kresťan stáva blížnym tomu, kto trpí,

nasledovaním Krista – pravého božieho Samaritána, ktorý sa priblížil k zranenému ľudstvu. Nejde o obyčajné prejavy filantropie, ale o znamenia, v ktorých možno cítiť, že osobné spolupodielanie sa na utrpení druhého znamená darovať seba samého; znamená to ísť ďalej než len naplniť potreby, až k tomu, že darujeme seba samých. Táto láska sa nevyhnutne živí stretnutím s Kristom, ktorý sa pre nás z lásky celý daroval. Svätý František to vyjadril veľmi

jasne, keď o svojom stretnutí s malomocnými povedal: „*Sám Pán ma priviedol medzi nich,*“ pretože skrze nich objavil sladkú radosť z lásky. Dar stretnutia sa rodí zo vzťahu s Ježišom Kristom, ktorého rozpoznávame ako dobrého Samaritána, ktorý nám priniesol večné zdravie a ktorého sprítomňujeme vtedy, keď sa skláňame nad zraneným bratom. Svätý Ambróz hovoril: „*Keďže nám nikto nie je bližší ako ten, kto uzdravil naše rany, milujme ho ako Pána a milujme ho aj ako blížneho: nič totiž nie*

je také blízke, ako je hlava údom. Milujme aj toho, kto napodobňuje Krista: milujme toho, kto trpí pre chudobu druhých, kvôli jednote tela.“

Byť jedným v Jedinom znamená byť v blízkosti, v prítomnosti, v prijatej a vzájomnej láske - a zakúsiť, podobne ako svätý František, sladkosť stretnutia s Ním.

Z celého srdca udeľujem svoje apoštolské požehnanie všetkým chorým, ich rodinám a tým, ktorí sa o nich starajú, zdravotníckym pracovníkom, všetkým, ktorí sa venujú pastorácii chorých, a zvlášť tým, ktorí sa zúčastňujú na tomto Svetovom dni chorých.

Dekalóg

(Desať Božích prikázaní)

„Nescudzoložíš!“

Život má v sebe nezmazateľne zapísanú svoju pravdu. Keď človek prijíma Boží dar, má sa usilovať zachovať život v tej pravde, ktorá patrí k samej podstate života. Odlúčiť sa od nej znamená odsúdiť seba samého na nešťastnú existenciu zbavenú významu a v dôsledku toho stať sa ohrozením pre jestvovanie iných, lebo sa zbúrajú bariéry, ktoré zaručujú rešpektovanie a obranu života v každej situácii. Pravdu o živote zjavuje Božie prikázanie. Božie slovo ukazuje konkrétny smer, v ktorom sa má život uberať, aby rešpektoval svoju pravdu a zachoval si vlastnú dôstojnosť.

So zachovávaním prikázaní súvisí predovšetkým rozvoj čností. Pri zachovávaní prikázania „nezosmilniš“ človek získava čnosť čistoty, čo znamená, že čoraz plnšie spoznáva nezištnú krásu ľudského tela, mužskosti a ženskosti. Práve táto nezištná krása sa stáva svetlom jeho skutkov.

Čítanie prvých kapitol knihy Genezis nás uvádza do tajomstva stvorenia. Potvrďuje to predovšetkým veta: „stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril“ (Gn 1, 27).

Človek začína jestvovať vo viditeľnom svete ako najvyšší bod Božieho obdarovania, nesúc v sebe vnútorný rozmer, ktorý je rozmerom daru. Vstupuje do sveta, do najintímnejšej drámy svojej budúcnosti a svojich dejín s vedomím snubného zmyslu svojho tela, svojej mužskosti a ženskosti.

Keď Boh stvoril človeka „ako muža a ženu“, obdaril ich rovnako osobnou dôstojnosťou a obohatil ich právami a povinnosťami, ktoré sú ľudskej osobe vlastné.

Muž a žena sú si navzájom rovní, čiže muž nie je viac a žena nie je menej, lebo muž i žena majú od Stvoriteľa tú istú ľudskú prirodzenosť a dôstojnosť, ale nie to isté poslanie. Ani sám muž ani sama žena nie je „úplným“ človekom, lebo muž nachádza svoje doplnenie v žene a žena nachádza svoje doplnenie v mužovi. Rozdielnosť ich poslaní vyjadrujú aj obrazy hlavy a srdca. Muž má byť „hlavou“ ženy a žena má byť „srdcom“ muža. Sväté písmo tvrdí, že muž a žena sú stvorení jeden pre druhého: „Nie je dobre byť človekovu samému“ (Gn 2, 18). „Preto muž opustí otca a svoju matku a prilne k svojej manželke a budú jedným telom“

(Gn 2, 24). Sám Ježiš potvrdzuje, že to znamená trvalú jednotu životov obidvoch, keď pripomína, aký bol „od začiatku“ Stvoriteľov zámer a plán: „A už nie sú dvaja, ale jedno telo“ (Mk 10, 8b). Z toho jednoznačne vyplýva, že jednota muža a ženy v osobitnom spoločenstve je najhlbšia a najintímnejšia.

Čistota formuje a usporadúva sexuálne sily tak, aby mohli naozaj slúžiť tým cieľom, ktoré rozoznávame ako podstatné pre pohlavnú lásku. Možno o nej povedať, že je viac ako len zdržanlivosť.

Treba sa na ňu pozeráť z hľadiska hodnôt, ktoré má chrániť a podporovať. Aby čistota mohla byť v službe lásky, predpokladá naučiť sa sebaovládaniu, ktoré je výchovou k ľudskej slobode. Alternatíva je zrejmá: alebo človek ovláda svoje vášne ale aj citovú, vôľovú a duchovnú stránku človeka. Platí to aj naopak: zachovanie čistoty podporuje rozvoj celej osobnosti.

Sexuálne spolužitie je vyhradené iba pre muža a ženu, ktorí sú manželmi spojenými sviatostným manželským zväzkom (porov. Mt 19, 3-9). Ak manželia vedú hlboký duchovný život a zotrývajú

v posväcujúcej milosti, potom ich sexuálne spolužitie, ktoré chápajú ako úplný a nezištný dar duchovného a fyzického bohatstva jeden pre druhého, je znakom sviatosti manželstva – znamením prítomnosti Boha, ktorý posväcuje manželov zjednocujúc ich vo svojej láske.

Keďže každý pokrstený, nachádzajúci sa v rozličnom stave (napr. slobodný, manželský, vdovský, panenský) sa pri krste zaviazal, že bude žiť svoj citový život v čistote rozlišujeme štyri formy čistoty:

Snúbenecká

čistota – sa zachováva

v zdržanlivosti, prostredníctvom ktorej tak snúbenci majú objaviť vzájomnú úctu a učiť sa vernosti a nádeji, že dostanú jeden druhého od Boha.

Manželská čistota – sa zdržuje od všetkého nedovoleného z pohlavnej aktivity v oblasti manželského spolunažívania.

Vdovská čistota – po dovolenom užívaní sexuálnej schopnosti zdržuje sa každej sexuálnej akcie počas vdovstva.

Panenská čistota – spočíva v pevnej vôli navždy sa zrieknuť každej sexuálnej akcie v nikdy neporušenom subjekte (človeku).

Liturgický program

Liturgický program po Nedeli o márnotrattnom synovi od 02.02. do 08.02. 2026

Pondelok 02.02.	Stretnutie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista požehnávanie sviec mirovanie	07:30 sv. lit. (csl.) * Anna s rod. 16:30 sv. lit. (slov.) * za farnosť 18:00 sv. lit. (slov.) * sr. Antónia, Agáta, Martina, Sofia
Utorok 03.02.	Svätý spravodlivý Simeon a prorokňa Anna	06:30 sv. lit. (csl.) * Peter, Katarína... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Pavol (panychída) 2. † Ladislav, Anna, Ján, Eliáš
Streda 04.02.	Prep. otec Izidor Peluzijský	06:30 sv. lit. (csl.) † Vasil', Anna, Ján, Fedor... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Ján, Mária 2. † Juraj, Helena (panychída)
Štvrtok 05.02.	Sv. mučenica Agáta	06:30 sv. lit. (csl.) 1. † Mária, Ján 2. † Irena, Anna, Ladislav, Peter... 18:00 sv. lit. (slov.) † Jozef, Anna, Michal...
Piatok 06.02.	Prep. otec Bukol Sv. hieromuč. Silván a spol. zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * SSR a NSI 18:00 sv. lit. (slov.) * SSR a NSI
Sobota 07.02.	1. zádušná sobota	07:00 sv. lit. (csl.) † z farnosti (hramoty) 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † z farnosti (hramoty)
Nedeľa 08.02.	Mäsopôstna nedeľa - o Kristovom súde Sv. veľkomuč. Teodor Stratilat Sv. prorok Zachariáš hl. 2 Zbierka: Podporný fond	07:30 sv. lit. (slov.) * Lukáš, Michaela, Daniela, Olívia, Peter 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Stanislava 17:15 Večiereň (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.) * Jana

Liturgický program

Liturgický program po Mäsopôstnej nedeli

od 09.02. do 15.02. 2026

Pondelok 09.02.	Sv. mučeník Nikefor	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Mária s rod.</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Radoslav 2. † Jaroslav (panychída)
Utorok 10.02.	Sv. mučeník Charalempés	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Karol, Juraj, Mária...</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Branislav (panychída)</i>
Streda 11.02.	Sv. hieromučeník Blažej, sebastejský biskup	Aliturgický deň
		18:00 Večiereň
Štvrtok 12.02.	Sv. Meletios, arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Jaroslav (panychída)</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mária, Ján, Mária, Júlia</i>
Piatok 13.02.	Prep. otec Martinián zdržanlivosť od mäsa	Aliturgický deň
		18:00 Večiereň
Sobota 14.02.	Odchod do večnosti Konštantína Filozofa	07:00 sv. lit. (csl.) † <i>Kvėtuše</i>
		17:00 Veľká Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mária</i>
Nedeľa 15.02.	Syropôstna nedeľa - o vyhnaní Adama z raja Sv. apoštol Onezim hl. 3	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Andrej</i>
		09:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i>
		11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Marta</i>
		17:15 Večiereň (slov.)
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Marta s rod.</i>

Náš prepodobný otec Izidor Peluzijský

(Synaxár – životopisy svätých)

Izidor sa narodil okolo roku 350 po Kristovi vo významnom egyptskom meste Alexandria ako dieťa urodzených a nábožných rodičov. Hoci si veľmi dobre osvojil svetskú vedu a mal všetky predpoklady stať sa vysokopostaveným mužom, ešte v mladosti sa rozhodol úplne zasvätiť službe Bohu a odišiel na vrch Peluzion, kde viedol prísny pustovnícky život. Nosil výlučne odev z tvrdej srsti, jedol iba korenky a rozličné byliny, zachovával mlčanie a pomáhal chudobným. Z vrchu Peluzion raz odcestoval na návštevu do Konštantínopola, hlavného mesta Rímskej ríše, aby videl a počul svätého Jána Zlatoústeho. Stretnutie s ním urobilo na Izidora mimoriadne hlboký dojem a odrazilo sa takmer vo všetkom jeho ďalšom počínaní.

Po návrate pokračoval v prísnom mníšskom živote, pričom sa nebál robiť výčitky pre pokrytectvo a nespravodlivosť ani biskupovi Teofilovi a miestnym vládarom. Vysoká vzdelanosť, duchovná múdrosť a prísny asketický život zhromaždili okolo Izidora mnohých nadšencov úsilia o nábožnosť. Vďaka nim bol vysvätený na presbytera a postupne získal takú vážnosť, že nielen biskupi a miestni vládatelia, ale dokonca aj cisár a alexandrijskí patriarchovia sa obracali naňho s prosbou o radu. Vďaka jeho

iniciatívam adresovaným cisárovi Teodózovi II. Mladšiemu bol na rok 431 zvolaný Prvý efezský koncil, teda tretí ekumenický snem, na ktorom bol zavrhnutý blud nestorianizmu.

Svätý Izidor vo svojom liste posmievačovi Terasiovi píše: *„Keby ťa cisár poveril strážiť mestské hradby...a zbadal by si, že nepriateľ preráža a rúca múry, aby ľahšie ustúpil dovnútra, nebránil by si mu v tom s pomocou všetkých nástrojov a zbraní...? Určite by si konal práve takto, aby si ochránil mesto i seba pred nepriateľmi a aby si preukázal vernosť a horlivú podriadenosť kráľovi. Nepatrí sa teda, aby sme aj my, ktorých Boh ustanovil vo svojej Cirkvi za učiteľov, rozhodne povstali pri Áriovi, ktorý nielen napadol Kristovo stádo, ale aj mnohých zahubil? Pretrpieť čokoľvek za túto vec považujem za nič a po ničom tak veľmi netúžim, ako pretrpieť všetko za pravú vieru.“*

Svätý Izidor vo svojom liste Antóniovi takto píše o jednotlivých životných stavoch: *„Tých, ktorí si chránia panenstvo, treba prirovnávať k slnku. Tých, ktorí neporušene zachovávajú vdovstvo, treba prirovnávať k mesiacu. A tých, ktorí počestne žijú v manželstve, treba prirovnávať k hviezdám. Je to v súlade s tým, čo hovorí svätý apoštol Pavol: Iný je jas slnka, iný jas mesiaca a iný jas hviezd.“*

O dvoch lupách

(príbeh pre potešenie duše)

Kde bolo, tam bolo, v laboratóriu Život to bolo, žili tam dve sestry lupy. Boli to síce sestry, ale boli úplne odlišné. Jedna lupa zväčšovala nepekne, zlé a chybné vlastnosti všetkého, na čo sa cez ňu pozeralo, a druhá zvýrazňovala pekné a dobré vlastnosti všetkého, na čo sa pozrela.

Sestra lupa Zla bola u ľudí obľúbená. Veď pozeráť sa na svet cez takú lupu je veľmi vzrušujúce. Zrazu vidíte, ako sa rodiny rozpadávajú, ako podnikatelia kradnú, lekári berú úplatky, počasie úplne blbne, krízy sú už vo všetkom, peňazí nie je dosť, mládež je skazená a rodičia namiesto venovanie sa deťom im dajú do rúk elektroniku. Áno, toto všetko vidíme, keď sa pozrieme na svet cez lupu Zla.

Sestra lupa Zla sa zo sestry lupy Dobra vysmievala, že dnes už takú ako ona ľudia skoro vôbec nepoužívajú. Dobrá lupa, ktorá chcela, aby ľudia pozerali na svet práve cez ňu, a aby videli, že život je fajn, začala svojej Zlej sestre rozprávať, aké krásne a dobré je vidieť, čo všetko úžasné nám Boh dal. Veď nie všetky rodiny sa rozpadávajú, ale sú aj také, ktoré sú spolu šťastné a žijú si spokojne. Sú aj takí podnikatelia, ktorí si vážia svojich zamestnancov, svojich zákazníkov a svoju

prácu robia poctivo a s láskou. Úžasní lekári tiež existujú a počasie vie spraviť každý deň výnimočný. Mládež, to sú krásni mladí ľudia, ktorí chcú milovať a byť milovaní, tak ako všetci mladí pred nimi a aj po nich. Rodičia svoje deti ľúbia a spravili by pre ne čokoľvek, presne tak, ako ich rodičia chceli to najlepšie práve pre nich. Toto všetko, ale človek nevidí, keď lupu Dobra do rúk nechytí.

Je to možno menej „vzrušujúce“ takto sa pozeráť na svet, ale iba taký pohľad dá tvojmu životu pokoj, radosť a zmysel. Zbaví ňu strachu a začneš život obdivovať. Náš nebeský otec na nás nepozera cez lupu Zla, aby nám vždy ukazoval naše nedostatky, ale pozerá sa nás s láskou, obdivom a chápatosťou. Prečo my tiež nepozeráme na svet ako ON. Pozeráme na svet cez lupu Zla, a kritizujeme všade, stále a všetko. Hľadajme dobro, veď všetko, čo máme, je DAR.

PS: Cez akú „lupu“ pozeráš na svet ty? Kedy si naposledy niečo obdivoval a chválil? Kedy si sa z chuti smial alebo tancoval? Kedy si naposledy ďakoval, za všetko krásne, čo ti Boh dal? Netešíš sa, neobdivuješ, nechváliš druhých, netancuješ a už ani nepamätáš, kedy si naposledy ďakoval? Zmeň „lupu“!